

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia Rosji Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska Specjalność filologia rosyjska z lingwistyką stosowaną Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 09FWSRLSS.11HS.06230.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty humanistyczne i społeczne
Koordynator zajęć	Bartłomiej Garczyk	
Prowadzący zajęcia	Bartłomiej Garczyk	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z procesem powstania i rozwoju państwowości rosyjskiej.
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu historii Rusi Kijowskiej, Imperium Rosyjskiego, Związku Radzieckiego oraz Federacji Rosyjskiej.
C3	Przekazanie wiedzy dot. podstawowych wydarzeń i faktów historycznych.
C4	Zapoznanie z głównymi kierunkami radzieckiej i rosyjskiej polityki zagranicznej.
C5	Zapoznanie z biografiami znaczących postaci.

Wymagania wstępne

Ogólna wiedza historyczna.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawową terminologię z zakresu historii i historiografii, antropologii kulturowej i wiedzy o kulturze, kluczowe okresy, wydarzenia i procesy historyczne	FWS_K1_W02, FWS_K1_W07	Egzamin ustny
W2	zna i rozumie zróżnicowane podstawy tożsamości historycznej narodów regionu postradzieckiego, historyczne współzależności między poszczególnymi społeczeństwami i państwami regionu postradzieckiego oraz posiada wiedzę na temat węzłowych problemów historii państw i narodów obszaru postradzieckiego	FWS_K1_W02, FWS_K1_W07	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	prawidłowo posługuje się terminologią przedmiotu	FWS_K1_U02, FWS_K1_U03, FWS_K1_U04	Egzamin ustny
U2	potrafi scharakteryzować poszczególne okresy oraz dokonać analizy wydarzeń i procesów historycznych na obszarze postradzieckim na zasadzie porównawczej i przyczynowo-skutkowej w oparciu o literaturę przedmiotu	FWS_K1_U03, FWS_K1_U04, FWS_K1_U07	Egzamin ustny
U3	wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje dotyczące obszaru postradzieckiego w zasobach informacji pisanych i elektronicznych	FWS_K1_U02, FWS_K1_U03, FWS_K1_U09, FWS_K1_U17	Egzamin ustny
U4	umiejętnie orientuje się w złożoności historycznych i współczesnych stosunków polsko-białoruskich, polsko-rosyjskich i polsko-ukraińskich	FWS_K1_U04, FWS_K1_U07, FWS_K1_U14	Egzamin ustny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów /-a do efektywnej organizacji pracy własnej oraz stałego rozwoju i doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności	FWS_K1_K01, FWS_K1_K03, FWS_K1_K06	Egzamin ustny
K2	jest gotów /-a do identyfikacji i oceny różnic kulturowych, wykazuje się otwartością, tolerancją i poszanowaniem wobec realiów społecznych i dziedzictwa kulturowego omawianego obszaru językowego, jak i innych kultur oraz jest gotów /-a do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych	FWS_K1_K08, FWS_K1_K09, FWS_K1_K10	Egzamin ustny

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K3	jest gotów /-a do wykorzystywania uzyskanej wiedzy i umiejętności z zakresu historii i jej powiązań ze współczesnością w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z podejmowaną działalnością oraz odpowiedzialnego i etycznego pełnienia ról zawodowych na płaszczyźnie kontaktów z obywatelami krajów obszaru wschodniosłowiańskiego	FWS_K1_K04, FWS_K1_K07, FWS_K1_K10	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ruś w okresie przedpaństwowym. Powstanie państwa – teoria normańska i antynormańska Zarys dziejów politycznych Rusi Kijowskiej – proces konsolidacji państwa, pierwsi władcy Chrzest Rusi.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
2.	Podział dzielnicowy państwa – zasada pryncypatu i senioratu. Wojny wewnętrzne. Mozaika księstw i ich dzieje. Republika Nowogrodzka i jej specyfika.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
3.	Zwierzchnictwo mongolskie nad Rusią.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
4.	Oslabienie Złotej Ordy. Proces zjednoczenia ziem wielkoruskich. Zrzucenie zwierzchnictwa mongolskiego.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład
5.	Panowanie Iwana Groźnego.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K3	Wykład
6.	Wielka smuta.	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K3	Wykład
7.	Panowanie nowej dynastii. Mikołaj Romanow i jego następcy. Reforma Nikona.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
8.	Piotr I. Regencja Zofii. Pierwsze lata panowania. Wojna Północna 1700 - 1721. Reformy; Petersburg. Okres przewrotów pałacowych.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
9.	Panowanie Katarzyny II. Piotr III. Polityka wewnętrzna. Powstanie Pugaczowa. Polityka zagraniczna. Wojny z Turcją i rozbiory Polski. Niemcy w Rosji. Paweł I.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
10.	Aleksander I – car liberał? Reformy. Wojna 1812 roku i jej następstwa. Powstanie dekabrystów. Ruch rewolucyjny w Rosji – rewolucjoniści szlacheccy, roznocznicy, narodnictwo, terroryzm.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
11.	Panowanie Mikołaja I. Teoria oficjalnej ludowości.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
12.	Aleksander II – car reformator. Wiosna posewastopolska. Manifest z 19 lutego 1861 r. i reforma agrarna. Reformy lat 1864 – 1874. Rosja po zniesieniu poddaństwa. Rozwój kapitalizmu w Rosji i powstanie ruchu robotniczego. Polityka zagraniczna. Carobójstwo. Kontrreformy Aleksandra III.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
13.	Rządy Mikołaja II. Wojna z Japonią. Rewolucja 1905 roku i jej następstwa. Powstanie konstytucjonalizmu rosyjskiego. Duma państwowa i działalność partii politycznych. Piotr Stołypin.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
14.	Rok 1917 w Rosji. Rewolucja lutowa i obalenie caratu; Dwuwładza – działalność Rządu Tymczasowego i Rady Delegatów Robotniczych i Żołnierskich; Rewolucja październikowa czy przewrót bolszewicki? Pierwsze lata władzy radzieckiej. Powstanie Rady Komisarzy Ludowych; Dekrety; Czerwony terror i utworzenie Czeki; wojna domowa; Komunizm wojenny; NEP; powstanie ZSRR – radziecki federalizm; Polityka zagraniczna Rosji Radzieckiej; Konstytucje radzieckie; Lenin a kultura; Bolszewicy wobec religii; Śmierć Lenina.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
15.	Stalinizm Walka o władzę po śmierci Lenina; Kolektywizacja i industrializacja; Wielki głód na Ukrainie; terror stalinowski; Gułag. Wielka Wojna Ojczyźniana 17 września 1939; Blitzkrieg, początkiem końca fałszywej przyjaźni dwóch żywiołów totalitarnych, Oblężenie Leningradu; Obrona Moskwy; Znaczenie Stalingradu i operacji kurskiej; Zwycięska koalicja antyfaszystowska – Teheran, Jałta, Poczdam.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
16.	Rządy Chruszczowa Śmierć Stalina; XX Zjazd KPZR i jego następstwa; odwilż i destalinizacja; osobowość Nikity Sergejewicza; reformy – „dogonimy i przegonimy”	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
17.	Epoka zastoju – Breżniew i jego następcy Realny socjalizm i epoka zastoju; rolnictwo i przemysł w ZSRR; patologie władzy – era nomenklatury i „gerontokracji”; „homosovieticus”; kult Breżniewa. Jurii Andropow i Konstantin Czernienko, Ruch dysydencki; Zimna wojna i detente.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
18.	Gorbaczow (1985-1991) Pierestrojka, głośność, uskok – powrót do Lenina; „Gorbimania” i świat zachodni; nowa polityka zagraniczna Jesień ludów; Rozpad ZSRR; WNP. Rosja współczesna.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy, Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	- znajomość zagadnień omawianych w trakcie zajęć - znajomość literatury przedmiotu (*wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego zajęcia) - ocena pozytywna z egzaminu Kryteria oceniania wg skali ocen stosowanej w UAM: bardzo dobry (bdb; 5,0): - przygotowanie i zaprezentowanie samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - bardzo dokładne i wnikliwe omówienie zagadnień, - pełna znajomość tematu i zagadnień przedstawionych podczas wykładów, a także wskazanej literatury przedmiotu, - dopuszczalne są pojedyncze nieścisłości, które nie mają jednak istotnego znaczenia dla całości wypowiedzi, - brak błędów w kompozycji całej wypowiedzi. dobry plus (+db; 4,5) - skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - pełne omówienie zagadnień oraz znajomość literatury przedmiotu, - nieliczne błędy o małym znaczeniu merytorycznym, - brak błędów w kompozycji wypowiedzi, - odpowiedź spójna. dobry (db; 4,0): - skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - nieliczne błędy o małym znaczeniu merytorycznym, - pełne omówienie zagadnień, - drobne błędy w kompozycji wypowiedzi. dostateczny plus (+dst; 3,5): - podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - całościowe, choć powierzchowne omówienie zagadnień, - nieliczne, ale istotne błędy językowe, - drobne błędy w kompozycji. dostateczny (dst; 3,0): - podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - częściowe omówienie zagadnienia, - błędy w kompozycji wypowiedzi. niedostateczny (ndst; 2,0): - niespełnienie kryteriów właściwych dla oceny: dostateczny (3,0), - trudność stworzenia samodzielnej wypowiedzi na zadany temat, - wypowiedź przepełniona błędami, - chaotyczna kompozycja.

Literatura

Obowiązkowa

1. Bazyłow L., Wieczorkiewicz P., Historia Rosji, Wrocław 2005.
2. Heller M., Historia Imperium Rosyjskiego, Warszawa 2002.
3. Marples D. R., Historia ZSRR od rewolucji do rozpadu, Wrocław 2006.
4. Smaga J., Rosja w XX stuleciu, Kraków 2002.

Dodatkowa

1. Appelbaum A., Gułag, Warszawa 2005.
2. Czerska D., Dymitr Samozwaniec, Wrocław 2004.
3. Heller M., Siódmy sekretarz. Blaski i nędza Michaiła Gorbaczowa, Lublin 1993.
4. Pipes R., Rosja carów, Warszawa 2006.
5. Pipes R., Rosja bolszewików, Warszawa 2005.
6. Pipes R., Rosja, komunizm i świat. Wybór esejów, Kraków 2002.
7. Radziński E., Rasputin, Warszawa 2000.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do egzaminu	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności w kontekście wykonywanego zawodu
FWS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów
FWS_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w związku z wykonywanym zawodem z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych
FWS_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnej organizacji pracy swojej oraz innych, określania jej priorytetów oraz stopnia zaawansowania
FWS_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania zasad etyki zawodowej, identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywanym zawodem
FWS_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomej oceny wartości dziedzictwa kulturowego obszaru językowego specjalności studiów oraz cywilizacji ludzkiej
FWS_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych w obszarze językowym specjalności studiów, wykorzystując do tego celu różne kanały i techniki komunikacyjne w języku rodzimym oraz języku obcym
FWS_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się otwartością, tolerancją i poszanowaniem wobec innych kultur
FWS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem tradycyjnych i multimedialnych źródeł informacji (m.in. słowników, leksykonów, korpusów językowych) w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i analizy problemów badawczych oraz uzasadniania swoich decyzji i wyborów
FWS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowo-komunikacyjnych i literacko-kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się
FWS_K1_U09	Absolwent/ka potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować teksty językowe i literackie oraz zjawiska kulturowe
FWS_K1_U14	Absolwent/ka potrafi przygotować wystąpienia ustne w języku polskim i języku/-ach właściwych dla specjalności studiów dotyczące zagadnień z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa oraz kontekstów kulturowych
FWS_K1_U17	Absolwent/ka potrafi podejmować działania w celu doskonalenia poziomu wiedzy i umiejętności oraz realizować potrzebę ustawicznego uczenia się przez całe życie
FWS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe tematy, pojęcia i zagadnienia z zakresu badań nad językiem, literaturą i kontekstami kulturowymi wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub obszaru języka niemieckiego
FWS_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu powiązania językoznawstwa, literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych